

12 Ocak 2014 Ehliyet Sınavı Soruları (MEB)

46 soru · Cevap anahtarı ve açıklamalı çözümler

Bu dosyadaki sorular, MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğünün yayımladığı 12 Ocak 2014 tarihli Motorlu Taşıt Sürücü Adayları Sınavı (MTSAS) soru kitapçıklarına dayanır. Her sorunun yalnızca bir doğru cevabı vardır. Soruların ardından cevap anahtarı ve açıklamalı çözümler yer alır. Bugünkü e-Sınav 50 soru ve 45 dakikadır; geçme puanı 70'tir. Çevrimiçi hâli: <https://ustaehliyet.com/cikmis-ehliyet-sorulari/2014-01-12>

Trafik ve Çevre Bilgisi

1. Bir sürücünün aracını yalnızca yolcu indirmek için kısa bir süre durdurmasına ne ad verilir?
A) Bekleme
B) Duraklama
C) Park etme
D) Durma
2. Kesintili olarak yanıp sönen sarı trafik ışığıyla karşılaşan sürücü nasıl davranmalıdır?
A) Mutlaka durmalı, yolu kontrol ettikten sonra geçmelidir.
B) Yolu açık olduğunu gösterdiği için hızlanarak geçmelidir.
C) Hızını azaltarak dikkatli biçimde geçmelidir.
D) Yolu kapalı olduğunu gösterdiği için o yola girmemelidir.
3. Hangi durumda önünüzdeki araçları sağ taraflarından geçmeniz kurallara uygundur?
A) Yavaş giden araçları geçerken
B) Konvoy hâlinde giden araçları geçerken
C) Trafiğin zorunlu kıldığı nedenlerle bekleyen araçları geçerken
D) Yokuş yukarı çıkan yollarda ilerleyen araçları geçerken
4. Dönüş ışıklarının hangi amaçla kullanılması kurallara aykırıdır?
A) Park yerine girerken veya park yerinden çıkarken
B) Kavşaklarda sağa veya sola dönerken
C) Şerit değiştirirken
D) Arkadaki sürücülere "geçebilirsin" mesajı vermek için
5. Yoldaki kesik çizgiler boyunca, şartlar elverişliyse sürücü ne yapabilir?
A) Önündeki aracı geçebilir.
B) Sol şeridi sürekli kullanabilir.
C) Yanındaki şeride geçemez.
D) Takip mesafesini kısaltabilir.

6. "88-89" sayılarını art arda söylemek için geçen sürede aracın aldığı yol neyin kontrolünde kullanılır?
- A) Takip mesafesinin
 - B) İntikal mesafesinin
 - C) Duruş mesafesinin
 - D) Fren mesafesinin
7. Gece kara yolunda karşıdan araç geldiğinde, diğer yol kullanıcılarının gözünü almamak için uzun farlar yerine hangi ışıklar kullanılmalıdır?
- A) Acil uyarı ışıkları
 - B) Yakını gösteren ışıklar
 - C) Sis ışıkları
 - D) Park ışıkları
8. Bariyerli (kontrollü) bir hemzemin geçide yaklaşan sürücünün doğru davranışı hangisidir?
- A) Yol açıksa hızlanarak geçitten bir an önce uzaklaşmalıdır.
 - B) Bariyer inmeye başladıysa hızlı ve dikkatli şekilde geçmelidir.
 - C) Yavaşlamalı, bariyer geçişe izin verdiğinde uygun hızla geçmelidir.
 - D) Bariyer inmiş olsa bile geçide girmelidir.
9. Hangi durumda bir aracın teknik muayeneden geçirilmesi zorunlu hâle gelir?
- A) Araç başka birine satıldığında
 - B) Araç üzerinde teknik bir değişiklik yapıldığında
 - C) Sigortanın süresi dolduğunda
 - D) Tescil belgesi yenilendiğinde
10. Aşağıdakilerden hangisi atıkların çevreye olumsuz etkilerinden biri sayılmaz?
- A) Çevrede çirkin bir görüntü oluşturmaları
 - B) Hastalık taşıyan haşerelerin çoğalmasına yol açması
 - C) Toplanıp işlenerek yeniden kullanılabilir hâle getirilmesi
 - D) Kötü koku yayması
11. Kavşakta dönüş yapan bir araç sağa ve sola dönerken nasıl bir kavis çizmelidir?
- A) Her iki yöne de geniş
 - B) Sağa dönüşte geniş, sola dönüşte dar
 - C) Her iki yöne de dar
 - D) Sağa dönüşte dar, sola dönüşte geniş
12. Aşağıdaki araç türlerinden hangisi için koltuk ferdi kaza sigortası yaptırmak zorunludur?
- A) Çekici
 - B) Otobüs
 - C) Kamyonet
 - D) Otomobil

13. Bir kaza ya da ani hastalık sonrasında, sağlık ekipleri gelene kadar durumun kötüleşmesini önlemeye ve sağlık sorunlarını en aza indirmeye yönelik uygulamaların genel adı nedir?

- A)** Trafik
- B)** Girişim
- C)** Yöntem
- D)** İlk yardım

14. Kazaya karışmış bir aracın içindeki yaralıyı dışarı çıkarmadan önce yapılması gereken ilk iş aşağıdakilerden hangisidir?

- A)** Yaralının çıkarılacağı kapı veya pencereyi açmak
- B)** Tıbbi yardım çağırmak
- C)** Aracın motorunu durdurup aracı sabitlemek
- D)** Taşıma için sedye getirtmek

15. Solunum kontrolünde kullanılan Bak-Dinle-Hisset yönteminde "Dinle" aşamasında ne yapılır?

- A)** Trafik görevlilerinin uyarıları dinlenir
- B)** Yaralının nefes sesi dinlenir
- C)** Ambulans sireninin gelip gelmediği dinlenir
- D)** Yaralının şikâyetleri dinlenir

16. Sırttan bastırma esasına dayanan Holger-Nielsen yöntemiyle suni solunum yaptırmak hangi durumda tercih edilir?

- A)** Omurga yaralanması varsa
- B)** Karında boylamasına yara varsa
- C)** Kapalı göğüs yaralanması varsa
- D)** Ağız ve burun çevresinde kanamalı yaralanma varsa

17. Aşağıdaki yaralılardan hangisinin ayaklarını yükselterek şok pozisyonu vermek sakıncalıdır?

- A)** Burnundan ve kulağından kanama olan yaralının
- B)** Bacağında açık kırık ve kanaması olan yaralının
- C)** El bileğinde açık kırık ve kanaması olan yaralının
- D)** Tansiyonu düşük ve nabızı zor alınan yaralının

18. Kaza sonucu başından yaralanan bir kişiye yapılacak doğru ilk yardım uygulaması hangisidir?

- A)** Solunum yolu açık tutularak sağlık kuruluşuna ulaştırılması sağlanır
- B)** Yarası sarılıp uyuması sağlanır
- C)** Yaralı bölgeye sıcak uygulama yapılır
- D)** Kanama yoksa önemsiz kabul edilir

19. Bir yanığın ciddiyetini değerlendirirken öncelikle aşağıdakilerden hangisine dikkat edilir?

- A)** Yaralının giydiği kıyafetin türüne
- B)** Yakıcı maddeyle hangi yolla temas edildiğine
- C)** Yanığın kapladığı alana ve derinliğine
- D)** Yakıcı maddenin miktarına

- 20.** Omurgasında kırık şüphesi bulunan bir yaralıya aşağıdakilerden hangisi asla uygulanmaz?
- A)** Dik oturur pozisyona getirmek
 - B)** Taşırken baş ve ayakların gergin tutulmasını sağlamak
 - C)** Sert bir zemin üzerine sırtüstü yatırmak
 - D)** Uzun tahta ateller ile vücudunu sabitlemek
- 21.** Bilinci açık bir kişinin az önce asit, baz ya da ne olduğu bilinmeyen kimyasal bir sıvı içtiği anlaşıyor. Bu durumda ilk yardım olarak hangisi yapılır?
- A)** Sarımsaklı yoğurt yedirilir
 - B)** Kişi açık havaya çıkarılır
 - C)** Su içirilerek kimyasal madde sulandırılır
 - D)** Kişi kusturulur
- 22.** Araçlarda emniyet kemeri takılmasıyla ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?
- A)** Yerleşim yeri içinde isteğe bağlı, dışında zorunludur
 - B)** Yerleşim yeri içinde ve dışında sürücünün tercihine bırakılmıştır
 - C)** Yerleşim yeri içinde zorunlu, dışında isteğe bağlıdır
 - D)** Hem yerleşim yeri içinde hem dışında takılması zorunludur

Motor ve Araç Tekniği

- 23.** Elektrik kısa devresi nedeniyle araçta yangın çıkması hâlinde öncelikle hangi parçanın kablosu sökülmelidir?
- A)** Bujinin
 - B)** Marş motorunun
 - C)** Akünün
 - D)** Fren lambasının
- 24.** Motosiklette daha az yakıt harcanması için aşağıdaki uygulamalardan hangisi doğrudur?
- A)** Fren hidrolik seviyesinin kontrol edilmesi
 - B)** Lastik hava basıncının düşürülmesi
 - C)** Ömrünü tamamlamış bujilerin yenilenmesi
 - D)** Motorun sürekli yüksek devirde kullanılması
- 25.** Sürekli tozlu ve nemli koşullarda kullanılan bir motosiklette hangi parçanın bakım aralığı kısaltılmalıdır?
- A)** Emme manifoldunun
 - B)** Gaz kolunun
 - C)** Kilometre sayacının
 - D)** Hava filtresinin
- 26.** Rölanti devrinin doğru ayarlanabilmesi için motorun hangi sıcaklık koşulunda olması gerekir?
- A)** Oda sıcaklığında olmalıdır
 - B)** Ilık olmalıdır
 - C)** Soğuk olmalıdır
 - D)** Normal çalışma sıcaklığına ulaşmış olmalıdır

- 27.** Hareketli motor parçaları arasındaki sürtünmeyi azaltıp bu parçaların daha uzun ömürlü olmasını sağlayan hangisidir?
- A)** Motor yağı
 - B)** Akü elektroliti
 - C)** Araç lastiği
 - D)** Fren hidroliği
- 28.** Bir motosiklette dönüş sinyal lambaları yanıp sönmüyorsa arıza büyük olasılıkla hangi parçadadır?
- A)** Flaşörde
 - B)** Endüksiyon bobininde
 - C)** Buji kablosunda
 - D)** Karbüratörde
- 29.** Aracın sürücünün istediği yöne rahatça ve az güç harcanarak çevrilmesini hangi sistem sağlar?
- A)** Ateşleme sistemi
 - B)** Direksiyon sistemi
 - C)** Marş sistemi
 - D)** Yakıt sistemi
- 30.** Benzinli bir motorda sıkıştırılmış karışımı tutuşturacak elektrik kıvılcımını hangi parça oluşturur?
- A)** Buji
 - B)** Flaşör
 - C)** Regülatör
 - D)** Enjektör
- 31.** Benzinli bir araç yıkandıktan sonra ya da çok nemli bir havada zor çalışıyorsa ne yapılmalıdır?
- A)** Far ampulleri değiştirilmelidir
 - B)** Arka cam rezistansı açılmalıdır
 - C)** Buji kabloları ile bobin kurutulmalıdır
 - D)** Motora yağ eklenmelidir
- 32.** Motorun içine alınan havanın toz ve kirden arındırılması hangi filtre ile sağlanır?
- A)** Su filtresi
 - B)** Hava filtresi
 - C)** Yağ filtresi
 - D)** Benzin filtresi
- 33.** Aşağıdakilerden hangisi arızalı bir enjektörün yol açabileceği sorunlardandır?
- A)** Motor çalışırken yağ lambasının sönmemesi
 - B)** Motor çalışırken şarj lambasının sönmemesi
 - C)** Motorun güç çalışması
 - D)** Motorun yeterince soğutulamaması

- 34.** Kontak anahtarı marş konumuna getirildiğinde marş motoru dönmüyor ve farlar da yanmıyorsa olası neden hangisidir?
- A)** Yağ pompasının arızalı olması
 - B)** Benzin otomatiğinin arızalı olması
 - C)** Bujilerin arızalı olması
 - D)** Akü kutup başlarının gevşemiş olması
- 35.** Aşağıdakilerden hangisi motordaki yağ miktarının azalmasına sebep olur?
- A)** Fren balatalarının aşınması
 - B)** Karter contasının yırtılması
 - C)** Rot ayarının bozulması
 - D)** Hava filtresinin kirlenmesi
- 36.** Aracınızın elektrik devresindeki sigortalardan biri attığında doğru davranış hangisidir?
- A)** Daha yüksek amperli bir sigorta takmak
 - B)** Aynı amper değerinde yeni bir sigorta takmak
 - C)** Eldeki herhangi bir sigortayı takmak
 - D)** Daha düşük amperli bir sigorta takmak
- 37.** Aşağıdaki araç parçalarından hangisi süspansiyon (askı) sisteminin bir elemanıdır?
- A)** Şaft
 - B)** Debriyaj
 - C)** Amortisör
 - D)** Diferansiyel
- 38.** Motordan çıkan yüksek basınçlı yanmış gazların oluşturduğu gürültüyü azaltan parça hangisidir?
- A)** Emme susturucusu
 - B)** Emme manifoldu
 - C)** Egzoz susturucusu
 - D)** Egzoz supabı
- 39.** Motora giden yakıtın içindeki kir ve yabancı maddeleri tutarak temizlenmesini sağlayan parça hangisidir?
- A)** Besleme pompası
 - B)** Enjektör
 - C)** Enjeksiyon pompası
 - D)** Yakıt filtresi
- 40.** Aşırı ısınmış bir motorun radyatörüne hemen soğuk su eklemek hangi soruna yol açabilir?
- A)** Motor bloğunun çatlamasına
 - B)** Motor gücünün artmasına
 - C)** Motor sıcaklığının daha da yükselmesine
 - D)** Fren hidroliğinin eksilmesine

- 41.** Motor yağı eksildiğinde yağ, motorun hangi bölümünden eklenir?
- A)** Supap (külbütör) kapağındaki yağ doldurma ağzından
 - B)** Karter tapasından
 - C)** Radyatör kapağından
 - D)** Yağ çubuğunun takıldığı delikten
- 42.** Soğuk havalarda soğutma suyunun donmasını engellemek için radyatöre hangisi eklenir?
- A)** Saf su
 - B)** Antifriz
 - C)** Yağ
 - D)** Asit
- 43.** Elektrik devresini aşırı akımın vereceği zarardan koruyan eleman hangisidir?
- A)** Sigorta
 - B)** Buji
 - C)** Ampul
 - D)** Soket
- 44.** Vites değiştirirken dişlilerden ses geliyorsa sürücü hangi pedala tam olarak basmamıştır?
- A)** Gaz pedalına
 - B)** Debriyaj pedalına
 - C)** Fren pedalına
 - D)** Jikle düğmesine
- 45.** Sağ ve sol lastiklerin hava basınçları farklı olan bir araçta fren yapıldığında ne görülür?
- A)** Fren pedalı sertleşir
 - B)** Fren hidroliği azalır
 - C)** Araç bir tarafa doğru çeker
 - D)** Frenlerden ses gelir
- 46.** Araçlarda rot (ön düzen) ayarı hangi amaçla yapılır?
- A)** Aracın hareket etmesini engellemek için
 - B)** Aracın yavaş gitmesini sağlamak için
 - C)** Lastik hava basıncını istenen değerde tutmak için
 - D)** Lastiklerin düzensiz aşınmasını önlemek ve aracın doğru yönde ilerlemesini sağlamak için

Cevap Anahtarı · 12 Ocak 2014

1-B	2-C	3-C	4-D	5-A	6-A	7-B	8-C	9-B	10-C
11-D	12-B	13-D	14-C	15-B	16-D	17-A	18-A	19-C	20-A
21-C	22-D	23-C	24-C	25-D	26-D	27-A	28-A	29-B	30-A
31-C	32-B	33-C	34-D	35-B	36-B	37-C	38-C	39-D	40-A
41-A	42-B	43-A	44-B	45-C	46-D				

Önce kendi cevaplarınızı anahtarla karşılaştırın, sonra yalnızca yanlış yaptığınız soruların açıklamalarını okuyun. Kurallar zamanla değişebilir; güncel kurallar için MEB duyurularını esas alın.

1. soru · Doğru cevap: B) Duraklama

Trafikte araçların hareketsiz kalması üç farklı kavramla açıklanır. Aracın yolcu indirip bindirmek veya yük yükleyip boşaltmak amacıyla kısa süreli durdurulmasına duraklama denir. Durma, trafiğin gereği olarak zorunlu kalınan duruşu; park etme ise aracın duraklama için gereken süreden daha uzun süre bırakılmasını ifade eder. Bu farkı bilmek, nerede duraklayıp nerede park edebileceğinizi doğru değerlendirmenizi sağlar.

2. soru · Doğru cevap: C) Hızını azaltarak dikkatli biçimde geçmelidir.

Aralıklı yanıp sönen sarı ışık, sürücüye yavaşlaması ve dikkatli geçmesi gerektiğini bildiren bir uyarıdır. Genellikle trafiğin az olduğu saatlerde veya ışıkların devre dışı kaldığı kavşaklarda kullanılır. Bu durumda kavşakta geçiş üstünlüğü kurallarına ve varsa trafik işaretlerine uyulur. Sürücü kavşağa yaklaşırken çevresini kontrol eder, gerekiyorsa durmaya hazırlıklı olur.

3. soru · Doğru cevap: C) Trafiğin zorunlu kıldığı nedenlerle bekleyen araçları geçerken

Kural olarak geçme işlemi soldan yapılır. Ancak trafik zorunluluğu nedeniyle bekleyen araçların sağından, uygun şerit varsa ve güvenli olduğu sürece geçilebilir. Örneğin sola dönmek için işaret vererek bekleyen bir aracın sağında yeterli genişlik bulunuyorsa, sağ şeritten dikkatlice ilerlemek mümkündür. Bu istisna, trafiğin gereksiz yere tıkanmasını önlemeye yöneliktir.

4. soru · Doğru cevap: D) Arkadaki sürücülere "geçebilirsin" mesajı vermek için

Dönüş ışıkları yalnızca sürücünün yön değiştirme niyetini bildirmek için kullanılır: kavşakta dönüş, şerit değiştirme, park yerine giriş-çıkış ve yola katılma gibi. Arkadaki sürücüye sol sinyal vererek "geç" demek yasaktır; çünkü arkadaki sürücü bunu sola dönüş ya da şerit değiştirme olarak da algılayabilir. Bu belirsizlik, özellikle geçiş sırasında ciddi kazalara yol açar.

5. soru · Doğru cevap: A) Önündeki aracı geçebilir.

Kesik yol çizgileri, şeritleri birbirinden ayırır ve koşullar uygun olduğunda şerit değiştirmeye ve öndeki aracı geçmeye izin verir. Devamlı (düz) çizgilerde ise çizginin üzerine basmak ve karşı tarafa geçmek yasaktır. Kesik çizgide bile geçmeden önce görüş mesafesi, karşı yön trafiği ve arkadan gelen araçlar kontrol edilmelidir.

6. soru · Doğru cevap: A) Takip mesafesinin

"88-89 kuralı", takip mesafesini pratik olarak kontrol etmek için kullanılır. Öndeki araç sabit bir noktayı (direk, levha gibi) geçtiğinde "88-89" denir; bu sözler bitmeden siz aynı noktaya ulaşıyorsanız mesafeniz yetersizdir. Bu söyleyiş yaklaşık iki saniyelik bir süreye karşılık gelir. Yağışlı, karlı veya sisli havalarda bu süre artırılmalı, yani takip mesafesi açılmalıdır.

7. soru · Doğru cevap: B) Yakını gösteren ışıklar

Uzağı gösteren ışıklar (uzun far), karşıdan gelen sürücünün gözünü kamaştırarak onu kısa süreliğine kör edebilir. Bu nedenle karşı yönden araç geldiğinde yakını gösteren ışıklara (kısa far) geçilmelidir. Aynı kural, öndeki bir aracı yakından takip ederken de geçerlidir; uzun far, aynalardan yansarak öndeki sürücüyü rahatsız eder.

8. soru · Doğru cevap: C) Yavaşlamalı, bariyer geçişe izin verdiğinde uygun hızla geçmelidir.

Kontrollü demir yolu geçitlerinde bariyer ve ışıklı-sesli uyarılar bulunur. Sürücü geçide yaklaşırken hızını azaltmalı ve ancak bariyer açikken, uygun hızla geçmelidir. Bariyer inmekte veya inmiş durumdaysa araç durdurulur ve bariyer tamamen kalkana kadar beklenir. Trenlerin fren mesafesi çok uzundur; tren geçide yaklaşırken duramaz.

9. soru · Doğru cevap: B) Araç üzerinde teknik bir değişiklik yapıldığında

Teknik muayene, aracın yol ve çevre güvenliği açısından uygun olup olmadığını denetler. Periyodik muayenelerin dışında, araç üzerinde teknik bir değişiklik yapıldığında da muayene yaptırılması zorunludur. Motor, şasi, kasa veya yakıt sistemi gibi aracın teknik özelliklerini değiştiren işlemler, aracın güvenliğini etkileyebileceğinden yeniden denetlenmesini gerektirir.

10. soru · Doğru cevap: C) Toplanıp işlenerek yeniden kullanılabilir hâle getirilmesi

Atıklar gelişigüzel bırakıldığında koku, görüntü kirliliği ve hastalık taşıyan zararlıların çoğalması gibi sorunlara yol açar. Atıkların toplanıp işlenerek yeniden kullanılması (geri dönüşüm) ise bir zarar değil, bu sorunlara karşı bir çözümdür. Geri dönüşüm, hammadde ve enerji tasarrufu sağlar, çöp miktarını azaltır ve doğal kaynakların korunmasına katkıda bulunur.

11. soru · Doğru cevap: D) Sağa dönüşte dar, sola dönüşte geniş

Kavşaklarda sağa dönüşler dar kavisle, yani yolun sağ kenarına yakın yapılır. Sola dönüşler ise geniş kavisle, kavşağın ortasına yakın bir noktadan dönülerek yapılır. Böylece sağa dönen araç yanındaki şeride taşmaz, sola dönen araç da karşı yönden gelen veya girilen yoldaki araçların önünü kesmez.

12. soru · Doğru cevap: B) Otobüs

Koltuk ferdi kaza sigortası, yolcu taşımacılığı yapan araçlarda yolcuların kaza sonucu uğrayabileceği zararlara karşı güvence sağlar. Bu nedenle otobüs gibi toplu taşıma araçları için zorunludur. Çekici, özel otomobil ve kamyonet ticari yolcu taşımacılığı amacı taşımadığından bu sigortanın zorunlu olduğu araçlar arasında yer almaz.

13. soru · Doğru cevap: D) İlk yardım

İlk yardım; herhangi bir kaza ya da yaşamı tehlikeye düşüren bir durumda, sağlık görevlilerinin tıbbi yardımı sağlanıncaya kadar, ilaçsız ve olay yerindeki imkânlarla yapılan uygulamalardır. Amacı hayatı kurtarmak, durumun kötüleşmesini önlemek ve iyileşmeyi kolaylaştırmaktır. İlk yardım, tedavi değildir. İlk yardımcı teşhis koymaz, ilaç vermez; yaralıyı korur, temel yaşam bulgularını takip eder ve profesyonel ekibe en iyi şekilde devreder.

14. soru · Doğru cevap: C) Aracın motorunu durdurup aracı sabitlemek

Araç içindeki yaralıya müdahalede önce kurtarıcının ve yaralının güvenliği sağlanır. Bunun için kontak kapatılarak motor durdurulur, el freni çekilir ve araç sabitlenir. Böylece yangın riski azalır ve araç kayarak yeni bir kazaya yol açmaz. Araç sabitlendikten sonra yaralıya ulaşılır, baş-boyun-gövde eksenini korularak uygun çıkış yerinden dışarı alınır. Yaralı, yangın veya patlama gibi acil tehlike yoksa gereksiz yere hareket ettirilmez.

15. soru · Doğru cevap: B) Yaralının nefes sesi dinlenir

Bak-Dinle-Hisset, bilinci kapalı kişide solunumun olup olmadığını anlamak için kullanılır. Hava yolu baş-çene pozisyonuyla açıldıktan sonra kurtarıcı yanağını yaralının ağzına yaklaştırır ve soluk sesini dinler. Aynı anda göğsün inip kalkmasına bakılır (Bak) ve nefesin yanakta hissedilip hissedilmediği kontrol edilir (Hisset). Değerlendirme yaklaşık 10 saniye sürer.

16. soru · Doğru cevap: D) Ağız ve burun çevresinde kanamalı yaralanma varsa

Holger-Nielsen yöntemi, yaralı yüzüstü yatırılarak sırtına bastırma ve kollarının kaldırılmasıyla göğüs kafesinin genişletilmesi esasına dayanan bir suni solunum yöntemidir. Ağızdan ağıza ya da ağızdan buruna soluk vermenin mümkün olmadığı durumlarda, özellikle ağız ve burun çevresinde kanamalı yaralanma olduğunda tercih edilir. Yüzüstü pozisyon sayesinde ağız ve burundaki kan dışarı akar ve hava yolunu tıkamaz. Ancak omurga, göğüs ve karın yaralanmalarında yaralının yüzüstü çevrilmesi ve sırtına baskı yapılması ek zarar oluşturabileceği için bu yöntem kullanılmaz.

17. soru · Doğru cevap: A) Burnundan ve kulağından kanama olan yaralının

Şok pozisyonunda yaralı sırtüstü yatırılır ve bacakları yükseltilerek kanın hayati organlara yönelmesi sağlanır. Ancak burun ve kulaktan kan ya da sıvı gelmesi kafatası tabanı kırığının belirtisi olabilir. Kafa yaralanması olan kişide bacakların yükseltilmesi baş bölgesine kan akışını artırarak durumu kötüleştirebilir. Bu yaralılarda şok pozisyonu verilmez; solunum yolu açık tutularak sağlık ekibi beklenir.

18. soru · Doğru cevap: A) Solunum yolu açık tutularak sağlık kuruluşuna ulaştırılması sağlanır

Kafa yaralanmalarında en büyük tehlike bilinç kaybına bağlı olarak dilin geriye kayması, kusma ve hava yolunun tıkanmasıdır. Bu nedenle solunum yolunun açık tutulması ve yaralının en kısa sürede sağlık kuruluşuna ulaştırılması gerekir. Kafa yaralısında her zaman boyun yaralanması da olabileceği düşünülür; baş-boyun-gövde eksenini korunur. Bilinç, solunum ve nabız düzenli aralıklarla kontrol edilir.

19. soru · Doğru cevap: C) Yanığın kapladığı alana ve derinliğine

Yanıkların ağırlığı; yanık yüzeyinin genişliği ve yanığın derinliği ile belirlenir. Derinliğe göre yanıklar birinci, ikinci ve üçüncü derece olarak sınıflandırılır. Yüzey genişliği arttıkça sıvı kaybı ve şok riski artar. Ayrıca yanığın vücuttaki yeri (yüz, eller, eklemler, genital bölge) ve kişinin yaşı da ciddiyet değerlendirmesinde dikkate alınır.

20. soru · Doğru cevap: A) Dik oturur pozisyona getirmek

Omurga kırığında en büyük tehlike, kırık kemik parçalarının omuriliğe zarar vererek kalıcı felce yol açmasıdır. Yaralıyı oturtmak ya da dik pozisyona getirmek omurgayı bükerek ve omuriliğe baskı yapabilir; bu nedenle kesinlikle yapılmaz. Omurga yaralı mümkünse hiç hareket ettirilmez. Zorunlu hâllerde baş-boyun-gövde eksenini bozulmadan, birden fazla kişiyle ve sert bir zemin üzerinde taşınır.

21. soru · Doğru cevap: C) Su içirilerek kimyasal madde sulandırılır

Asit ve baz gibi yakıcı maddeler ağız, yemek borusu ve mideyi tahriş eder. Bu kişiler kesinlikle kusturulmaz; çünkü madde geri gelirken aynı dokuları yeniden yakar ve solunum yoluna kaçabilir. MEB'in doğru kabul ettiği uygulamaya göre, bilinci yerinde olan kişide su içirilerek kimyasal madde sulandırılır. Bilinci kapalı kişiye ağızdan hiçbir şey verilmez. Her durumda 112 aranır, gerekirse 114 Ulusal Zehir Danışma Merkezi'nden bilgi alınır ve içilen maddenin kabı sağlık ekibine gösterilir.

22. soru · Doğru cevap: D) Hem yerleşim yeri içinde hem dışında takılması zorunludur

Emniyet kemeri, çarpışma anında yolcunun öne fırlamasını, direksiyona veya cama çarpmasını ve araçtan dışarı savrulmasını önler. Bu nedenle hem şehir içi hem şehir dışı trafikte emniyet kemeri takmak zorunludur. Kemer, ilk yardım açısından da önemlidir: kazalarda ağır kafa, göğüs ve omurga yaralanmalarının sayısını azaltarak ilk yardım gerektiren durumların ağırlığını düşürür.

23. soru · Doğru cevap: C) Akünün

Araçtaki tüm elektrik devrelerinin enerji kaynağı aküdür. Kısa devre kaynaklı bir yangında akünün kablosu (tercihen önce eksi kutup) sökölerek devreye giden akım kesilir ve yangının büyümesi engellenir. Akım kesilmeden yapılan söndürme çalışmaları yetersiz kalabilir; çünkü kısa devre ısı üretmeye devam eder. Kontak kapatılır, akü bağlantısı kesilir ve uygun bir yangın söndürücü kullanılır.

24. soru · Doğru cevap: C) Ömrünü tamamlamış bujilerin yenilenmesi

Eskimiş bujiler zayıf kıvılcım üretir; bu da karışımın tam yanmamasına ve yakıtın boşa harcanmasına yol açar. Bu yüzden eskimiş bujilerin değiştirilmesi yakıt ekonomisi sağlar. Yakıt tasarrufu için bunun yanında lastik basıncının önerilen değerde tutulması, ani hızlanmalardan kaçınılması ve hava filtresinin temiz tutulması da önemlidir.

25. soru · Doğru cevap: D) Hava filtresinin

Motora giren havadaki toz ve kir, hava filtresi tarafından tutulur. Tozlu ortamlarda filtre çok daha hızlı dolar; nem ise tozun filtreye yapışarak tıkanmayı hızlandırmasına neden olur. Tıkanan hava filtresi motorun yeterince hava almasını engeller; güç kaybı, yakıt tüketiminde artış ve motor aşınması görülür. Bu nedenle ağır koşullarda filtre daha sık temizlenmeli veya değiştirilmelidir.

26. soru · Doğru cevap: D) Normal çalışma sıcaklığına ulaşmış olmalıdır

Motor soğukken yakıt sistemi zengin karışım verir ve devir normalden yüksektir. Bu sırada yapılan rölanti ayarı motor ısındığında bozulur. Bu nedenle rölanti ayarı motor normal çalışma sıcaklığındayken yapılır. Çalışma sıcaklığında motor parçaları, yağ ve soğutma suyu dengeli durumdadır; ayar bu koşullarda yapılırca motor günlük kullanımda kararlı biçimde çalışır.

27. soru · Doğru cevap: A) Motor yağı

Motor yağı, piston, silindir, krank mili ve kam mili gibi hareketli parçaların arasında ince bir film tabakası oluşturarak metal metale teması önler. Böylece sürtünme ve aşınma azalır, parçaların ömrü uzar. Yağ ayrıca motorun soğumasına yardımcı olur, parçaları temizler, sızdırmazlığa katkı sağlar ve paslanmayı önler. Bu yüzden yağ seviyesi düzenli kontrol edilmeli, yağ belirtilen aralıklarla değiştirilmelidir.

28. soru · Doğru cevap: A) Flaşörde

Sinyal lambalarının belirli aralıklarla yanıp sönmelerini flaşör sağlar. Flaşör arızalandığında sinyal lambaları hiç yanmayabilir ya da sürekli yanık kalabilir. Sinyal çalışmadığında flaşörün yanı sıra sigorta, ampul ve bağlantı kabloları da kontrol edilmelidir. Ancak tüm sinyallerin birden çalışmaması en çok flaşör ya da sigorta arızasını düşündürür.

29. soru · Doğru cevap: B) Direksiyon sistemi

Aracın yönünü değiştirmek, direksiyon sisteminin görevidir. Direksiyon simidine uygulanan hareket, direksiyon kutusu ve rot bağlantıları aracılığıyla ön tekerleklerle iletilir. Hidrolik veya elektrikli direksiyon destek sistemleri sürücünün harcadığı kuvveti azaltır. Bu sayede araç, özellikle düşük hızlarda ve park manevralarında kolayca yönlendirilir.

30. soru · Doğru cevap: A) Buji

Ateşleme zamanında bobinden gelen yüksek gerilim bujiye ulaşır ve bujinin elektrotları arasında kıvılcım çakar. Bu kıvılcım sıkıştırılmış yakıt-hava karışımını tutuşturur. Dizel motorlarda buji bulunmaz; yakıt, sıkıştırılarak ısınmış havanın içine püskürtölünce kendiliğinden tutuşur. Benzinli motorlar ise bu nedenle buji ile ateşlemeli motorlar olarak da adlandırılır.

31. soru · Doğru cevap: C) Buji kabloları ile bobin kurutulmalıdır

Nem ve su, ateşleme sistemindeki yüksek gerilimin buji kablolarından ve bobinden kaçmasına neden olur. Kıvılcım bujiye yeterince ulaşmayınca motor zor çalışır. Bu durumda buji kabloları ve bobin kurulanmalıdır. Kurulama işlemi kontak kapalıyken, temiz ve kuru bir bezle yapılmalıdır. Sorun sık tekrarlanıyorsa kabloların yalıtımı bozulmuş olabilir ve değiştirilmeleri gerekir.

32. soru · Doğru cevap: B) Hava filtresi

Motorun emdiği havadaki toz, kum ve kir hava filtresi tarafından tutulur. Böylece silindire temiz hava girer, piston ve silindir yüzeylerinin aşınması önlenir. Kirlenen hava filtresi motora giden hava miktarını azaltır; bu da güç kaybına ve yakıt tüketiminin artmasına yol açar. Filtre düzenli olarak kontrol edilip gerektiğinde değiştirilmelidir.

33. soru · Doğru cevap: C) Motorun güç çalışması

Enjektörler yakıtı silindirlere ya da emme kanalına ince zerrelere hâlinde püskürtür. Enjektör arızalandığında yakıt yeterince veya düzgün püskürtülemez; karışım bozulur ve motor zor çalışır. Arızalı enjektör ayrıca motorun teklemesine, rölantide düzensiz çalışmasına, güç kaybına ve yakıt tüketiminin artmasına neden olabilir.

34. soru · Doğru cevap: D) Akü kutup başlarının gevşemiş olması

Marş motoru ve farlar, enerjilerini doğrudan aküden alır. İkisinin aynı anda çalışmaması, elektrik akımının hiç gelmediğini gösterir. Bunun en olası nedeni akü kutup başlarının gevşemesi ya da oksitlenmesidir. Gevşek kutup başı akımın devreye iletilmesini engeller. Kutup başları temizlenip sıkıca bağlandığında sorun çoğu zaman ortadan kalkar; akü tamamen boşalmışsa şarj edilmesi veya değiştirilmesi gerekir.

35. soru · Doğru cevap: B) Karter contasının yırtılması

Karter, motor yağının toplandığı haznedir. Karter ile motor bloğu arasındaki contanın yırtılması sızdırmazlığı bozar ve yağın dışarı sızarak eksilmesine neden olur. Aracın park ettiği yerde yağ lekesi görülmesi, contadan kaçak olduğuna işaret edebilir. Yağ seviyesi düşük motor yeterince yağlanamaz; bu da ciddi motor arızalarına yol açabilir.

36. soru · Doğru cevap: B) Aynı amper değerinde yeni bir sigorta takmak

Sigorta, devreden geçen akım belirlenen değeri aştığında içindeki ince telin erimesiyle devreyi keserek kabloları ve elektrikli donanımı korur. Bu yüzden yanan sigorta mutlaka aynı amper değerinde yeni bir sigorta ile değiştirilir. Daha büyük amperli sigorta takılırsa koruma ortadan kalkar ve kablo yanmasına kadar varan arızalar oluşabilir; daha küçük amperli sigorta ise sürekli atar. Yeni sigorta da kısa sürede atıyorsa devrede kısa devre gibi bir arıza vardır ve araç servise götürülmelidir.

37. soru · Doğru cevap: C) Amortisör

Süspansiyon sistemi, yoldaki engebelerden gelen sarsıntıları sönümleyerek sürüş konforunu ve yol tutuşunu sağlar. Bu sistemin temel elemanları yaylar ve amortisörlerdir. Yaylar darbeyi karşılar, amortisör ise yayların salınımını kısa sürede durdurarak aracın sekmesini önler. Şaft, debriyaj ve diferansiyel ise motor gücünü tekerleklerle ileten aktarma organlarına aittir.

38. soru · Doğru cevap: C) Egzoz susturucusu

Yanma sonrası silindirden çıkan gazlar yüksek basınç ve sıcaklıktadır; doğrudan dışarı atılsalar çok yüksek bir ses oluşur. Bu gürültüyü, egzoz hattı üzerindeki egzoz susturucusu (susturucu) azaltır. Susturucunun içindeki bölmeler ve delikli borular gazın basıncını ve hızını kademeli olarak düşürür. Delinmiş veya sökülmüş susturucu hem gürültü kirliliğine yol açar hem de egzoz gazının sızma riskini artırır.

39. soru · Doğru cevap: D) Yakıt filtresi

Yakıt deposunda zamanla tortu, pas ve su gibi yabancı maddeler birikebilir. Bunların enjektörlere ve pompalara ulaşmasını yakıt filtresi engeller; yakıt bu filtreden süzülerek motora gider. Tıkanan yakıt filtresi motora yeterli yakıt gitmesini zorlaştırır; motor tekler, güç kaybeder veya hiç çalışmayabilir. Bu nedenle yakıt filtresi bakım takvimine uygun şekilde değiştirilmelidir.

40. soru · Doğru cevap: A) Motor bloğunun çatlamasına

Çok sıcak metal parçalar aniden soğuk suyla temas ederse farklı bölgeler farklı hızda büzülür. Bu ani sıcaklık değişimi metalde gerilme oluşturur ve motor bloğunun veya silindir kapağının çatlamasına neden olabilir. Motor hararet yaptığında güvenli bir yerde durup motorun soğumasını beklemelisiniz. Sıcak motorda radyatör kapağını açmak da tehlikelidir; basınçlı ve kaynar soğutma sıvısı fışkırarak yanığa yol açabilir.

41. soru · Doğru cevap: A) Supap (külbütör) kapağındaki yağ doldurma ağzından

Motor yağı, motorun üst kısmında bulunan supap (külbütör) kapağı üzerindeki yağ doldurma ağzından eklenir. Bu kapağın üzerinde genellikle yağ damlası simgesi bulunur. Yağ çubuğu deliği yalnızca seviye ölçmek için, karter tapası ise eski yağı boşaltmak için kullanılır. Radyatör kapağı soğutma sistemine aittir; buraya yağ konulması ciddi arızalara yol açar.

42. soru · Doğru cevap: B) Antifriz

Su donduğunda hacmi genişler. Radyatördeki ve motor kanallarındaki su donarsa radyatörü, hortumları hatta motor bloğunu çatlatabilir. Bunu önlemek için soğutma suyuna antifriz eklenir. Antifriz suyun donma noktasını düşürür, kaynama noktasını yükseltir ve sistemde paslanmayı önlemeye yardımcı olur. Bu yüzden yalnızca kışın değil, yıl boyunca uygun oranda kullanılması önerilir.

43. soru · Doğru cevap: A) Sigorta

Kısa devre veya arıza nedeniyle devreden normalden yüksek akım geçerse kablolar ısınır ve yanabilir. Sigorta, akım belirlenen sınırı aştığında içindeki ince telin erimesiyle devreyi keser ve kabloları, donanımı korur. Her devre için uygun amper değerinde sigorta kullanılır. Sigorta atmışsa aynı amper değerinde yenisi takılır; sürekli atıyorsa devredeki arıza giderilmelidir.

44. soru · Doğru cevap: B) Debriyaj pedalına

Vites değiştirirken motorun hareketinin vites kutusundan ayrılması gerekir. Bu ayrılmayı debriyaj pedalı sağlar. Pedala tam basılmazsa motor ile vites kutusu arasındaki bağlantı tam kesilmez ve dişliler birbirine sürtünerek ses çıkarır. Bu durum vites kutusundaki dişlilerin ve senkromeçlerin hızla aşınmasına yol açar. Debriyaj pedalına tam basıldığı hâlde ses geliyorsa debriyaj ayarı veya vites kutusu kontrol ettirilmelidir.

45. soru · Doğru cevap: C) Araç bir tarafa doğru çeker

Lastik basınçları farklı olduğunda iki taraftaki lastiklerin yola temas alanı ve yol tutuşu da farklı olur. Frenleme sırasında bu dengesizlik nedeniyle araç bir tarafa çeker. Özellikle ani ve sert frenlerde bu çekme, aracın şeridinden çıkmasına veya kontrolün kaybedilmesine yol açabilir. Lastik basınçları soğukken ve üreticinin önerdiği değerlere göre düzenli olarak kontrol edilmelidir.

46. soru · Doğru cevap: D) Lastiklerin düzensiz aşınmasını önlemek ve aracın doğru yönde ilerlemesini sağlamak için

Rot ayarı, tekerleklerin birbirine ve yola göre açılarının üretici değerlerine getirilmesidir. Bu ayar sayesinde lastiklerin düzensiz aşınması önlenir ve araç düz yolda istikametini korur. Rot ayarı bozuk araçta direksiyon düz tutulduğunda araç bir yana kayar, direksiyon simidi eğri durabilir ve lastiklerin bir kenarı daha hızlı aşınır. Kaldırıma sert çarpma veya derin çukura girme sonrasında ayar bozulabilir.
